

WWF Suomi
Lintulahdenkatu 10
00500 HELSINKI

Puh (09) 7740 100
wwf.fi
panda.org

YmV@eduskunta.fi

Ympäristövaliokunnan kuuleminen 21.3.2025

Viite: VN/1915/2024

Asia: Eduskunnan ympäristövaliokunnan pyytämä WWF Suomen asiantuntijalausunto ja asiantuntijan kuuleminen asiasta hallituksen esitys merten biologisen monimuotoisuuden suojelusta ja kestävästä käytöstä kansallisen lainkäyttövallan ulkopuolisilla alueilla tehdyn, YK:n merioikeusyleissopimuksen alaisen sopimuksen hyväksymiseksi ja voimaansaattamiseksi

WWF kiittää mahdollisuudesta lausua tässä asiassa ja toteaa lausuntonaan seuraavaa.

WWF:n näkemyksen mukaan vuonna 2023 solmittu Yhdistyneiden Kansakuntien merioikeusyleissopimuksen alainen sopimus merten biologisen monimuotoisuuden suojelusta ja kestävästä käytöstä kansallisen lainkäyttövallan ulkopuolisilla alueilla, ns. BBNJ-sopimus, korjaa monia aukkoja kansainvälisten avomerialueiden hallinnassa.

Pinta-alaltaan yli 60 % maailman merialueesta kuuluu kansallisen lainkäyttövallan ulkopuolisiin merialueisiin. Näiden valtamerialueiden biologisen monimuotoisuuden suojeleminen ja vastuullinen hallinta on kriittistä koko ihmiskunnan kannalta. Ekosysteeminä nämä alueet ovat monimuotoisia, mutta suurelta osin puutteellisesti tutkittuja, ja alueiden johdonmukainen hallinto puuttuu. Tämä jättää monet lajit ja elinympäristöt alttiiksi ihmistoiminnan aiheuttamille paineille. Valtameri toimii monimuotoisuuden tyyssijana, mutta maailman suurimpana aktiivisena hiilinieluna hyvinvoiva valtameri on kriittinen myös taistelussa ilmastomuutosta vastaan.

BBNJ-sopimuksen neljä peruspilaria ovat:

- meren geenivarojen kerääminen ja käyttö sekä hyötyjen jakaminen
- alueellisia suojelutoimia mahdollistavat menettelytavat
- kansainvälisellä merialueella toteutettavien hankkeiden ympäristövaikutusten arviointi
- kehittyvien valtioiden kapasiteetin lisääminen ja meriteknologian siirto

Mielestämme sopimuksen täytäntöönpaneminen on edellytys Kunmingin-Montrealin maailmanlaajuisen luonnon monimuotoisuuskehyksen puitteissa tehtyjen päätösten toimeenpanemiseksi kansainvälisillä merialueilla, kuten 30 % suojelualuetavoitteen saavuttamiseksi. Kansallisen lainkäyttövallan ulkopuolisista alueista vain noin 1,5 % on tällä hetkellä suojelun piirissä. Vuosikymmeniä kestäneet neuvottelut BBNJ-sopimuksen aikaansaamiseksi ovat vihdoinkin päättyneet ja maailman valtioiden on aika siirtyä sopimuksen käytännön toimeenpanoon. Sopimuksen allekirjoittaneen 112 maan joukosta

18.3.2024 mennessä vain 20 on ehtinyt ratifioida sopimuksen, joka astuu voimaan vasta 120 päivää sen jälkeen, kun kuudeskymmenes maa on sen ratifioinut.

WWF Suomi pitää erittäin tärkeänä, että Suomi ratifioi sopimuksen ja näin toimii kansainvälisenä suunnannäyttäjänä. Suomi on muiden EU-maiden tavoin BBNJ:n korkean tavoitetaso koalition jäsen, ja Suomen tulisi oman ratifiointiprosessinsa loppuun saattamisen ohella myös aktiivisesti viestiä sopimuksen ratifiointin tärkeydestä ja tukea sekä edistää muiden maiden ratifiointiprosesseja ennen kesäkuussa 2025 Nizzassa pidettävää YK:n valtamerikonferenssia. Suomi on toiminut sopimuksen neuvotteluprosessin aikana globaalina edelläkävijänä ja maailman merten puolustajana, ja tämän tulee näkyä myös sopimuksen täytäntöön panemisessa.

WWF pitää hyvänä sitä, että Suomen ympäristökeskus tulee toimimaan viranomaisena, joka vastaa BBNJ-sopimuksen edellyttämästä ympäristövaikutusten arvioinnista ja tulee toimimaan myös saatavuutta ja hyötyjen jakoa käsittelevän komitean kansallisena yhteyspisteenä. Vaikka hallituksen esityksessä todetaan, että pidemmällä aikavälillä viranomaisvaikutusten laajuutta on mahdotonta täsmällisesti arvioida, Suomen on kuitenkin varauduttava siihen, että Suomen ympäristökeskuksen riittäviä resursseja ylläpidetään, tai tarpeen mukaan lisätään.

Korostamme myös, että Suomella on asiantuntemusta ja osaamista meritieteen ja meriteknologian osalta, ja näin ollen hyvät valmiudet osallistua sopimuksen V:n osan ”*Valmiuksien kehittäminen ja meriteknologian siirto*” toteuttamiseen ja alueellisten, osa-alueellisten ja alakohtaisten toimielinten kautta auttaa erityisesti kehittyviä valtioita saavuttamaan sopimuksen tavoitteet.

Haluamme muistuttaa, että aavan meren merialueiden suojelun tehostamisella on kiire, sillä Kunming-Montrealin monimuotoisuuskehyksen sekä YK:n kestävä kehityksen tavoitteiden tavoitevuosi 2030 on vain kuuden vuoden päässä. Suomen tulee tehdä kaikkensa, jotta nämä tavoitteet saavutetaan.

Maailman Luonnon Säätiö (WWF)
Suomen Rahasto, sr

Elina Erkkilä, suojelujohtaja

Vanessa Ryan, meriasiantuntija